

Schoolplan 2015 – 2019

Ons onderwijs

De uitwerking van de wettelijke opdrachten voor het onderwijs en eigen opdrachten

De uitwerking van door het bevoegd gezag in het schoolplan opgenomen eigen opdrachten voor het onderwijs in een onderwijsprogramma. Het schoolondersteuningsprofiel is erbij betrokken.

Missie, visie

De evangelische basisschool de Morgenster heeft als doel leerlingen voor te bereiden op deelname aan de samenleving. Dit gebeurt ten eerste door het geven van goed onderwijs. Onze school is een plek waar je je kind met een gerust hart naar toe wil sturen, waar je wil dat je kind uitgedaagd wordt om zich te ontwikkelen en waar je zoon of dochter zich veilig moet voelen om te spelen en te leren. Dat is wat de Morgenster wil zijn: een warme school waar ruimte is voor kinderen met allerlei niveaus op allerlei gebieden.

We geloven dat de beste vorm van onderwijs verweven is met de wijsheid die komt van God de Schepper, die Zich bekend heeft gemaakt aan de mensen door Zijn Woord, Zijn Geest en door Zijn Zoon, Jezus Christus.

Dat houdt praktisch in dat iedere leerkracht persoonlijk overtuigd is van de waarheid en de kracht van het evangelie en vervuld is met Gods liefde.

Van iedere leerkracht op de Morgenster wordt verwacht dat hij of zij...

- gelooft in de Bijbel als het Woord van God, de Schepper van hemel en aarde;
- Jezus Christus volgt en daarvan blijkt geeft in het dagelijks leven en werk;
- is aangesloten en betrokken bij een kerk of gemeente;
- de gaven en talenten van onze leerlingen met liefde en geduld helpt te ontwikkelen;
- in staat is goed onderwijs te kunnen verzorgen;
- zich voortdurend vakinhoudelijk blijft ontwikkelen;
- bereid en in staat is om in teamverband te werken en daarin een eigen bijdrage te leveren;
- indien zij samenleven dit als man en vrouw gehuwd doen.

Het doel van evangelisch onderwijs is dat ieder kind een persoonlijke relatie met God krijgt en vanuit die positie de verworven kennis ten dienste stelt van de maatschappij.

Concept

Kinderen zijn nieuwsgierig. Ze zijn voortdurend op zoek om zichzelf en de wereld te leren kennen en te verkennen. Die ontwikkelingsbehoefte is een aangrijpingspunt voor alle vakgebieden, maar m.n. bij kleuterplein, rekenen(Wizwijs) en wereldverkenning (Samen op aarde) is dit het uitgangspunt bij de methodieken.

Bij ons onderwijs concept gaan we dus uit de kerndoelen, maar het is tegelijk wel leerlinggericht. Het concept heeft elementen gecombineerd vanuit de volgende concepten.

Ontwikkelingsgericht onderwijs. (OGO)

Dit gaat er vanuit dat kinderen door deelname aan betekenisvolle, gezamenlijke activiteiten, zichzelf steeds verder kunnen ontwikkelen. De leerkracht is daarbij altijd op zoek naar het volgende stapje in de ontwikkeling van kinderen. Kinderen maken zich kennis en vaardigheden gemakkelijker eigen doordat zij ervaren, dat wat zij leren zinvol is. Ontwikkelingsgericht onderwijs

neemt de ontwikkeling van kinderen als startpunt.

Deze elementen zijn is met name terug te vinden in de methode wereldverkenning Samen op Aarde en Kleuterplein. Ook in de dagelijkse doe-lessen en de betekenisvolle opdrachten uit Wiswijz. Dit is een wezenlijk onderdeel van deze methode. Daarnaast worden bepaalde rekenvaardigvaardigheden natuurlijk ook apart aangeleerd en geautomatiseerd.

Programmagericht onderwijs (PGO)

Programmagericht onderwijs is vertrouwd, veilig en voorspelbaar. Deze drie woorden vormen de kern. Kinderen leren bepaalde leerstof het best als ze deze stapsgewijs aangeboden krijgen. Er wordt daarom gebruik gemaakt van methodes voor de vakgebieden, zo weet het kind waar het aan toe is. De leerkracht legt verbanden tussen de vakgebieden en geeft betekenis aan de inhoud.

Verkeer in groep 7 en 8, maar ook spelling hebben hier veel elementen van in zich. Het programma is het uitgangspunt. Bij het leren lezen met behulp van Veilig leren lezen wordt dit gedaan vanuit (ervarings-)thema's die heel dicht bij de kinderen liggen. (EGO)

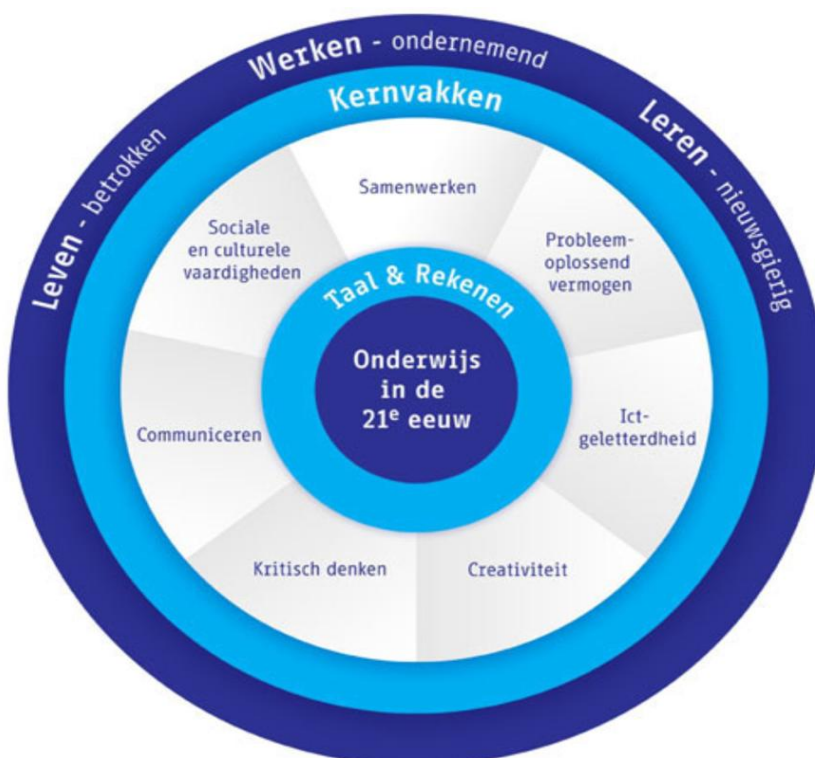
Ervaringsgericht onderwijs (EGO)

Ervaringsgericht onderwijs gaat uit van wat er in het kind omgaat. Dit onderwijsconcept is gericht op wat kinderen raakt en motiveert en waar kinderen zelf mee komen. Het idee daarachter is dat een kind gemakkelijker leert als het een grote betrokkenheid bij het onderwerp voelt.

O.a. is dit ook terug te zien in Samen op aarde, maar ook in Nieuwsbegrip. Vanuit nieuws een actuele situatie worden kinderen strategieën aangeleerd. Kinderen komen zelf ook vaak met deze onderwerpen omdat ze ook gelinkt zijn aan het jeugdjournaal.

21th century skills

De basis voor de methode Samen op aarde zijn de 21th century skills:

De samenleving waarin kinderen opgroeien stelt haar eisen. Kinderen vervullen nu en straks taken en rollen, waarop ze via ons onderwijs worden voorbereid.

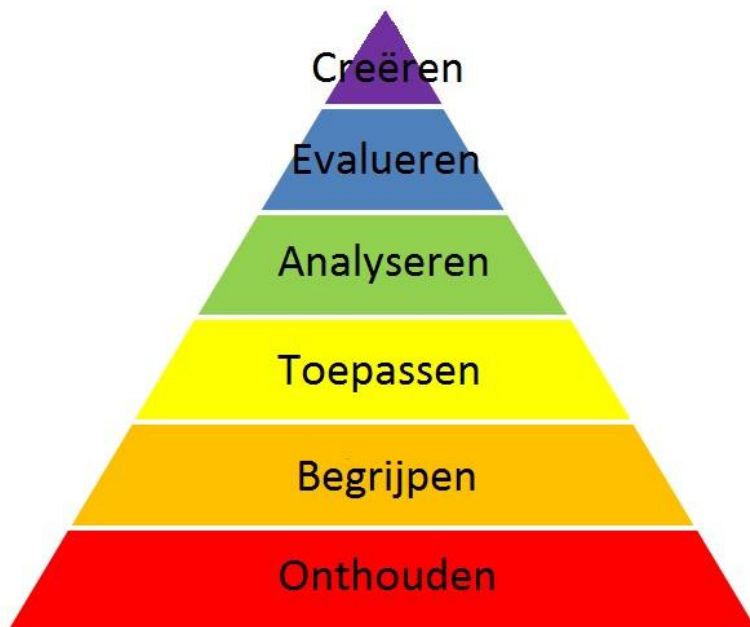
We moeten kinderen van nu, opleiden voor beroepen in de toekomst die we nog niet kennen, om problemen op te lossen die er nog niet zijn, met technologie die nog niet is uitgevonden.

Hogere orde denken

Wat betreft de didactiek voor de hele wereldverkenning, is deze vooral gebaseerd op het stimuleren van het hogere orde denken uit de taxonomie van Benjamin Bloom (1913 – 1999). Het doel is om kinderen, naast de vaardigheden van het lagere orde denken, ook de vaardigheden van het hogere orde denken bij te brengen. Daarin moeten ze groeien. Deze vaardigheden zijn onlosmakelijk verbonden met de 21th century skills.

In 1956 ontwikkelde hij een taxonomie van educatieve doelstellingen, een classificatie van leerdoelen die bekend zal worden als de taxonomie van Bloom.

Bloom was een Amerikaans psycholoog – gespecialiseerd in educatie – die heeft bijgedragen aan de indeling van de onderwijsdoelstellingen. Hieronder schematisch weergegeven

Vaardigheden lagere orde denken:

1. Onthouden: Het kunnen ophalen van specifieke informatie, variërend van feiten tot complete theorieën.
2. Begrijpen: De vaardigheid om adequate betekenis te geven aan informatie.
3. Toepassen: De vaardigheid om kennis in nieuwe en concrete situaties toe te passen.

Vaardigheden hogere orde denken:

4. Analyseren: De vaardigheid om informatie op te delen in onderdelen zodat de structuur kan worden begrepen en bestudeerd.
5. Evalueren: De vaardigheid om de waarde van iets te kunnen beoordelen in relatie tot een bepaald doel.
6. Creëren: De vaardigheid om met behulp van het geleerde nieuwe ideeën, oplossingen, producten te ontwikkelen.

Coöperatief leren en zelfstandig werken.

Twee belangrijke tools en als een rode draad binnen al ons onderwijs zijn coöperatief werken en zelfstandig werken.

In de schoolgids schrijven we daarover het volgende:

6.3 Zelfstandig werken

Om zelfstandigheid te bevorderen en de leerlingen voor te bereiden op het vervolgonderwijs en het functioneren in de maatschappij besteden we op school aandacht aan zelfstandig werken. We moedigen de kinderen aan zelf oplossingen voor problemen te vinden en zelf actief bij het leren betrokken te zijn. Vanaf groep 2 krijgen de leerlingen een dag- of weekaak en werken daar dagelijks een bepaalde tijd zelfstandig aan. Zo leren ze zelf plannen, tijd indelen, problemen oplossen en zelf materialen pakken. De leerkracht heeft dan de gelegenheid om kinderen te observeren of extra begeleiding te geven. Het team heeft een professionele training gekregen om zelfstandig werken goed aan te bieden.

Alle groepen 3 t/m 8 hebben een leerplek op de gang. Op inspirerende manier wordt daar getoond waar de groep mee bezig is. De kinderen van de groep zelf werken daar aan zelfstandige opdrachten. De leerplekken hebben vijf maal per jaar een ander thema.

6.4 Coöperatief leren

Coöperatief leren is alle kinderen tegelijk actief betrekken bij het leerproces. Uit onderzoek is gebleken dat dit de effectieve leertijd enorm uitbreidt en dat kinderen door hun actieve inbreng beter leren. Leerlingen leren niet alleen van de groepsleerkracht, zij leren ook van elkaar. Leren samenwerken, zelfstandig werken en sociale vaardigheden zijn belangrijke onderdelen van coöperatief leren. De teamleden van de Morgenster hebben een paar jaar geleden een cursus gedaan over coöperatief leren en specifiek over de toepasbaarheid daarvan bij het rekenonderwijs, zodat zij de lesstof op veel verschillende manieren coöperatief kunnen aanbieden.

Leergebieden

In het onderwijs zijn 7 leergebieden te onderscheiden.

In dit deel beschrijven kort deze leergebieden en verwijzen naar de documenten erover.

De verwijzing duidt op de nummering van de kerndoelen.

Zie www.slo.nl

1. Nederlands: Hieronder valt het beleidsplan Taal vanuit het begeleidingstraject Taal aan Zet.

- a. Mondeling (1-3)
- b. Schriftelijk (4-9)
- c. Taalbeschouwing waaronder strategieën (10-12)

Bijlage LEERGEBIED Nederlands beleidsplan "Taal-leesonderwijs op EBS De Morgenster.

Bijlage "Taal Verbeterplan School aan Zet": evaluatie School aan Zet (met speerpunten voor komende jaren)

Bijlage Groeidocument "Schoolplan leergebieden groeidocumenten", deel over taal

2. Engels: Hieronder valt de methode Hello World, Schriftelijk en mondeling (13-16)

Bijlage LEERGEBIED Engels beleidsplan op de Morgenster

3. Fries is NVT (17-22)

4. Rekenen en Wiskunde (23-33) Hieronder valt methode Kleuterplein en Wizwijs.

- a. Wiskunde inzicht
- b. Getallen en bewerkingen
- c. Meten en Meetkunde

Bijlage LEERGEBIED Rekenen Beleidsplan

Bijlage Groeidocument "Schoolplan leergebieden groeidocumenten", deel over rekenen.

5. Oriëntatie op jezelf en de wereld (34-53)

- a. Mens & samenleving (34-39) Hieronder valt ons beleidsplan SOVA, IDENTITEIT en ook BURGERSCHAP.
- b. Natuur & Techniek (40-46) Naast het gebruik van techniektorens zijn deze doelen verwerkt in Samen op Aarde-methode wereldverkenning.
- c. Ruimte. Hieronder valt verkeer.
- d. Tijd.

Bijlage Beleidsplan Oriëntatie op jezelf en de wereld.

Bijlage Beleidsplan burgerschap

Bijlage Beleidsplan Identiteit

Bijlage Overzicht Sova

Bijlage Groeidocument "Schoolplan leergebieden groeidocumenten"

deel Oriëntatie op je zelf en de wereld, subdeel Identiteit, Crea en Cultuur en Sova

6. Kunstzinnige oriëntatie (54- 56)

Bijlage LEERGEBIED Kunstzinnige vorming beleidsplan

7. Bewegingsonderwijs (57 en 58)

Bijlage LEERGEBIED Bewegingsonderwijs beleidsplan.

Bijlage Groeidocument "Schoolplan leergebieden groeidocumenten", deel Bewegingsonderwijs

Voor de verschillende leergebieden zijn beleidsplannen ontwikkeld.

In het rood staat hierboven aangegeven welke documenten dat zijn. Deze zijn als bijlagen toegevoegd aan het schoolplan.

Deze beleidsplannen beschrijven waar we als school heen willen, waar we voor staan en hoe we werken om de kinderen optimaal onderwijs te geven. In de schoolgids staat daarvan altijd een korte samenvatting.

De schoolgids is ook als bijlage bij het schoolplan gevoegd.

We hebben als team in het afgelopen voorjaar verder nagedacht over de visie en het concept van onze school. Vandaar uit hebben we in de werkgroepen, die overeenkomen met de leergebieden van SLO, plannen uitgewerkt in een groeidocument.

Deze zijn verzameld in ons Groeiplan "Schoolplan leergebieden groeidocumenten." Daarnaast wordt hierboven bij elk leergebied verwezen.

De werkgroepen worden aangestuurd door coördinatoren. Zij zijn ook verantwoordelijk voor het

bespreken van deze groeidocumenten en veelal zijn zij ook degene die de beleidsplannen hebben geschreven in overleg met het MT(directie en IB)
We hebben ICT als extra ondersteunende werkgroep.

Bijlage Beleidsplan ICT

De plannen die vanuit het team zijn gemaakt in april 2016 voor dit schoolplan zijn werkdocumenten en groeidocumenten.

Omdat we een lerende organisatie zijn hebben we dit niet als statisch geheel vastgelegd, maar als een groeidocument: wij zijn een school waar we continue op willen reflecteren en bijstellen. Dat betekent dat we de grote doelen in de gaten houdend, afstemmen op de situatie in de klas en de praktijk.

Voorzieningen voor leerlingen met een aparte onderwijsbehoefte bv plusklas, rt onder gym, mrt, taalachterstand staan beschreven in het zorgplan.

Het schoonondersteuningsprofiel is beschreven in het gelijknamige document.

Bijlage Schoolondersteuningroute Bijlage Schoolondersteuningprofiel

Lesuren

We gebruiken het vijf-gelijke-dagen-model, waarbij elke groep op elke dag evenveel lesuren krijgt. Omdat we in een overgangsfase zitten en alle kinderen genoeg les moeten krijgen in hun schoolcarrière bieden we de komende twee jaar voor alle groepen 970 lesuren aan. Daarna gaan we over op de gebruikelijke 940 lesuren per leerjaar.

Schoolvakken en gebruikte methodes

Onze schoolvakken sluiten aan bij de SLO vakken. Alle methoden zijn kerndoelendekkend.

De schoolvakken in groep 1 en 2

De vak-, vormings- en ontwikkelingsgebieden:

- Voorbereidend lezen
- Nederlandse taal
- Voorbereidend schrijven
- Rekenen en wiskunde
- Wereldoriëntatie
- Verkeer
- Sociale redzaamheid en gezond gedrag

- Godsdienst
- Tekenen en handvaardigheid
- Muziek
- Techniek
- Bewegingsonderwijs

Gebruikte methoden:

- Kleuterplein
- Kleuterplein
- Kleuterplein
- Kleuterplein
- Kleuterplein
- Wijzer door het verkeer en Samen op aarde
- Kinderen en hun sociale talenten / Taakspel
- Seksuele vorming
- Startpunt / Kids dichtbij God / Ik ben uniek
- Laat maar zien
- Moet je doen
- Techniektorens en Samen op aarde
- Basislessen bewegingsonderwijs

In de kleutergroepen wordt gewerkt met ca. acht thema's per jaar vanuit de complete, geïntegreerde lesmethode "Kleuterplein". Vanuit duidelijke doelen en gericht aanbod wordt in groep 1 en 2 spelenderwijs gewerkt aan taal en rekenen en aan motoriek, wereldoriëntatie,

muziek, voorbereidend schrijven en aan de sociaal-emotionele ontwikkeling. Zingen, vertellen, luisteren, creatief zijn, samenwerken, sociale vaardigheden en -regels leren komen op elke schooldag aan de orde.

De schoolvakken in groep 3 tot en met 8

De vak-, vormings- en ontwikkelingsgebieden:

- Technisch lezen
- Begrijpend lezen (vanaf groep 4)
- Spelling (vanaf groep 4)
- Nederlandse taal (vanaf groep 4)
- Schrijven
- Rekenen en wiskunde
- Studievaardigheden
- Wereldoriëntatie
- Verkeer
- Sociale redzaamheid en gezond gedrag
- Godsdienst
- Tekenen en handvaardigheid
- Muziek, spel en beweging
- Techniek
- Bewegingsonderwijs
- Engelse taal (vanaf groep 7)
- Geestelijke stromingen (groep 8)

Gebruikte methoden:

- Veilig leren lezen, gr 3
- Estafette, gr 4 t/m 8
- Nieuwsbegrip XL
- Spelling in beeld
- Taal in beeld
- Schrijven leer je zo
- Wizwijs
- Blits
- Samen op aarde
- Tussen school en thuis en Samen op aarde
- Kinderen en hun sociale talenten / Taakspel
- Seksuele vorming
- Startpunt / Kids dichtbij God / Ik ben uniek
- Laat maar leren
- Dramaland
- Techniektorens en Samen op aarde
- Basislessen bewegingsonderwijs
- Hello world!
- Samen op aarde

Gebruikte toetsen

Het Leerling- en OnderwijsVolgSysteem (LOVS)

Leervorderingen worden nauwgezet bijgehouden, geëvalueerd en geanalyseerd. Resultaten van toetsen uit onze methoden, overhoringen van geleerde stof, spreekbeurten en werkstukken worden geregistreerd.

In onderstaande tabel de toetsen LOVS-toetsen die worden afgenomen en de frequentie per leerjaar

Toets	Betreft	gr1	gr2	gr3	gr4	gr5	gr6	gr7	gr8
CITO	Taal voor kleuters	Niet *	2						
CITO	Rekenen voor kleuters	Niet *	2						
CITO DMT	Technisch lezen			2 á 3	2 á 3	2 á 3	2 á 3	2 á 3	2 á 3
CITO AVI	Technisch lezen bij een DMT C/D/E score			2 á 3	2 á 3	2 á 3	2 á 3	2 á 3	2 á 3
CITO TL	Leestempo en techniek			2	2	2	2	1	1
CITO SVS	Spelling			2	2	2	2	1	1
CITO WS	Woordenschat			2	2	2	2	1	1

CITO TBL	Begrijpend lezen			1	2	2	1	1	1
CITO RW	Rekenen & wiskunde			2	2	2	2	1	1
CITO SV	Studievaardigheden						1	1	1
CITO eind	Taal, rekenen, informatieverwerking en WO								Apr
CITO niveau	Idem voor leerlingen met LWOO-advies								Apr
LAT	Leerachterstandentest (bij leerachterstand)								Sep Okt
CAO	Capaciteiten-onderzoek (enkele leerlingen)								Nov
SEM	Sociaal-Emotionele Capaciteiten (enkele leerlingen)								Dec

*) Kleuters doen mee met de toetsen wanneer ze in groep 2 zitten.

Wanneer twee toetsen worden afgenomen is dat in januari en juni, soms wordt nog een derde toets afgenomen. Begrijpend lezen wordt eenmaal afgenomen in januari, in groep 4 ook in juni. De overige toetsen die eenmaal per jaar worden afgenomen staan in januari op het rooster.

Naast de toetsen voor de cognitieve ontwikkeling, omvat het leerlingvolgsysteem sinds enkele jaren ook een sociaal-emotioneel volgsysteem: 'Hart en ziel'. Dit is een halfjaarlijkse vragenlijst van de GGD. Wij vinden het belangrijk om deze ontwikkeling te volgen, omdat een kind meer laat zien dan alleen de resultaten van de toetsen. Goed in je vel zitten is zelfs voorwaardelijk om tot leren te komen. De observaties worden het hele jaar gedaan. De vragenlijst wordt tweemaal per jaar ingevuld door de groepsleerkracht. Na tweemaal invullen wordt een patroon duidelijk en wordt een advies gegeven waarmee het betreffende kind te helpen is.

Vragenlijst	Betreft	gr1	gr2	gr3	gr4	gr5	gr6	gr7	gr8
Hart en ziel	Sociaal-emotionele ontwikkeling	2	2	2	2	2	2	2	2

Voor de kleuters wordt daarnaast twee tot drie keer per jaar voor de rapportperiode de ontwikkelings-observatielijst van Kijk ingevuld.

Huiswerk

1. Doelen van huiswerk

- Extra oefentijd.
- Zelfstandigheid vergoten.
- Werk – en leerhouding vergroten.
- Leren plannen.
- Voorbereiding op de middelbare school.
- Vergroten van ouderbetrokkenheid
- Inzicht vergroten van ouders in leerstof

2. Algemene afspraken over huiswerk

- Elke huiswerkopdracht duurt ongeveer een half uur voor elke leerling, elk niveau.
- Elke jaarlaag heeft een vastgesteld aantal malen huiswerk per week.

- Het huiswerk sluit zoveel mogelijk aan bij de leerstof die in de klas is behandeld.
- Kinderen van dezelfde jaarlaag krijgen hetzelfde huiswerk.
- Kinderen met passend aanbod krijgen huiswerk op hun niveau, zowel voor een lagere als een hoger werkniveau (plusklas) per leervak.

3. Muiswerk

Huiswerk op onze school gaat via het digitale programma Muiswerk. Huiswerk is vanaf groep 3.

Muiswerkprogramma's zijn slimme, online taal- en rekenprogramma's voor het onderwijs.

De programma's helpen docenten om leerlingen op hun eigen niveau te laten werken: gepersonaliseerd leren.

Ze zoeken uit wat de leerling al beheerst en voor welke onderwerpen hij oefenmateriaal nodig heeft.

Vervolgens krijgt iedere leerling een persoonlijk oefenprogramma waar hij zelfstandig aan werkt.

Er is voor de kinderen duidelijke uitleg, zinnige feedback en een onbeperkte hoeveelheid oefenmateriaal.

De leerkrachten zetten dit huiswerk klaar. Een kind kan daarna nog andere taken oppakken.

Elk kind heeft een eigen code en kan zo altijd zien wat hij of zij moet doen.

Ouder hebben hierdoor ook veel beter zicht op het huiswerk.

Ons personeelsbeleid

Hier beschrijven we het deel van het personeelsbeleid dat direct van invloed is op het onderwijskundig beleid

Personeel

Maatregelen met betrekking tot het personeel die bijdragen aan de ontwikkeling en de uitvoering van het onderwijskundig beleid

Formatie

Functie	Naam	wtf	Lestaken	Ondersteunend	Verlof
			Betaling anders dan regulier		
Directeur	Yola	1,0		1,0 management	
Adjunct-dir	Alienke	1,0		1,0 management	
Ib-er	Silvia	1,0		1,0 ib	
Groep ½	Lianne	0,7897	0,7185		Bapo 0,0612
Groep ½	Heleen	0,6028			Zw verlof 0,6240 Uww
Groep ½	Joke	0,6204			Lang ziekteverlof 0,6028
Groep ½	Els	0,7	0,6	0,1 Vve subsidie	
Groep ½	Anja	0,6028	0,5082		Bapo 0,1122
Groep ½	Rieneke	0,4	0,4		
Groep 3 schakel	Jirina	0,8	7,5	0,05 Taal, subs.	
Groep 3 en 5/6	Christine	0,6	0,6		
Groep ¾	Mayra	0,871	0,771	0,1 bouwco, subs.	
Groep ¾ en 4	Erna	0,4675	0,425		57+ verlof 0,0425
Groep 4	Zamira	0,871	0,871		
Groep 5	Constanz	0,709	0,8820		Bapo 0,0889
Groep 5	Iman	0,4	0,4		
Groep 6	Niels	0,6	0,6 vervanging		
Groep 6	Hedwig	0,4732	0,4232	0,05 taal subsidie	
Groep 6	Tremaine	0,8	0,75	0,05 taal, subsidie	
Groep 7	Ilco	0,8	0,8		
Groep 7	Eunice	0,4	0,4		
Groep 7/8	Pauline	0,6	0,6		
Groep 7/8	Monique	0,4	0,4		
Groep 8	Julia	0,4732	0,3732	0,1 rekenen	
Groep 8	Janine	0,8	0,6	0,1 bouwco, subs. 0,1 cultuur, subs.	
Klassenassistent	Morena	1,0	1,0, waarvan 0,6 subsidie		
Gymleerkracht	Hans	0,6	0,4	0,2	
Facilitair	Ad	1,0		1,0 waarvan 0,2 subsidie	
Overblijf coord.	Sherel		1	1, overblijf	
Overblijf fin.	Mon.V	0,5		0,5, overblijf	

Scholing leerkrachten

Als school investeren wij veel in onze leerkrachten. De leerkrachten worden, individueel, per bouw of als team, geregeld bijgeschoold. Soms gebeurt dat tijdens een studiedag in de school, soms is het een cursus op een locatie buiten onze school. Wij maken daarbij gebruik van externe experts. Teambreed volgen wij sinds twee jaar een traject School Wide Positive Behavior Support. Dit driejarige traject wordt dit jaar afgerond. Dit is een vervolg op Taakspel, waarvan nu elke leerkracht een certificaat heeft behaald. Van het stimuleren van gewenst gedrag in de klas maken wij nu de stap naar het stimuleren van gewenst gedrag in en om de hele school. Verder doen wij dit jaar teambreed een tweedaagse cursus "Met woorden in de weer", waarbij de woordenschatontwikkeling van kinderen centraal staat. Een aantal leerkrachten volgt tweejaarlijks de cursus voor bedrijfshulpverlening.

Sommige leerkrachten hebben behoefte aan een persoonlijke coach voor begeleiding bij hun duurzame inzetbaarheid. Wij bieden deze mogelijkheid aan. Dit jaar maken vijf leerkrachten daar gebruik van en hebben drie andere leerkrachten aangegeven dit te willen gaan doen.

Bijlage Scholing: opleidingen, cursussen afgelopen jaren, geplande scholing

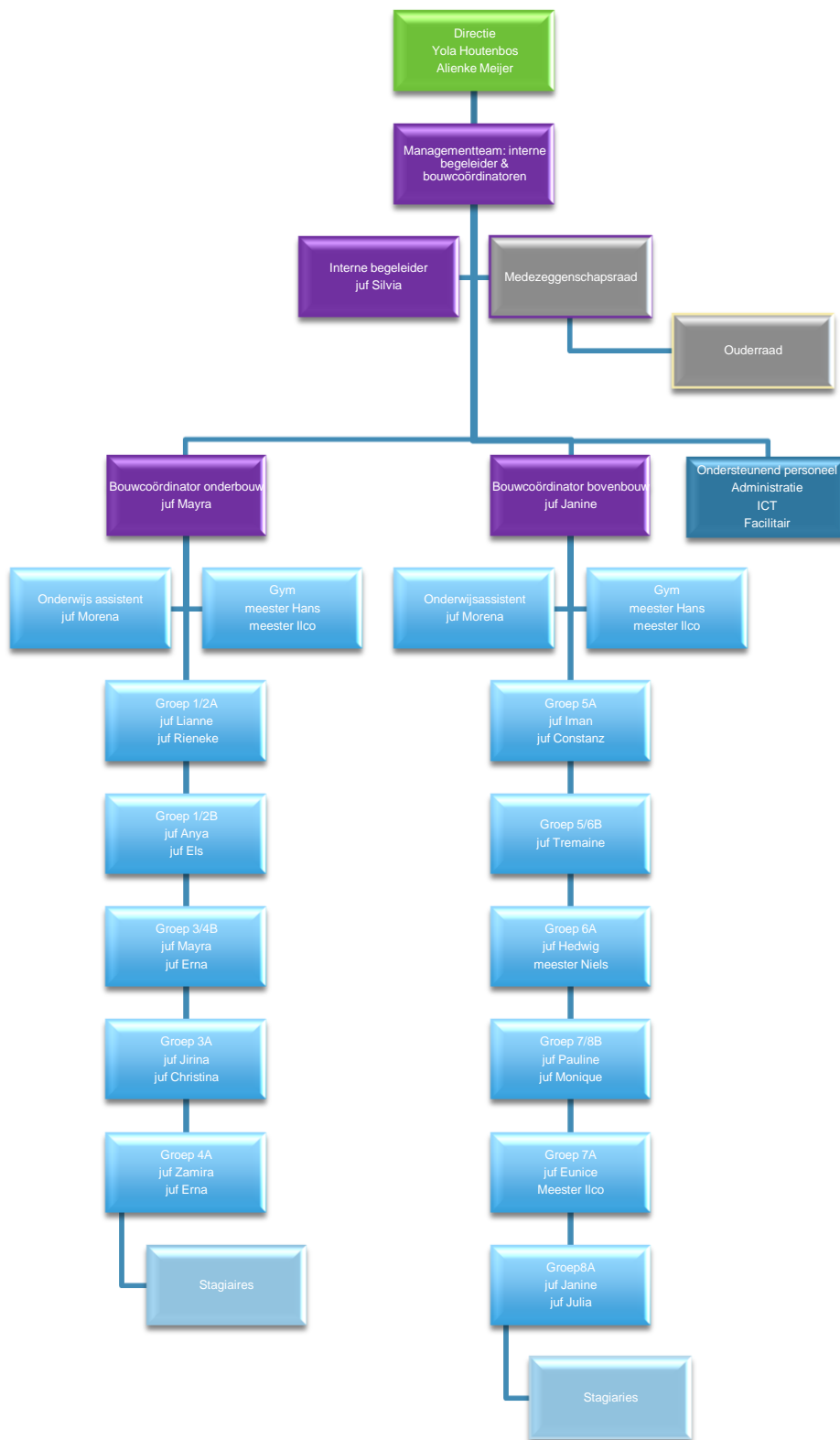
Studiedagen

Per jaar wordt bepaald aan welke scholing we teambreed en individueel behoefte hebben en wordt een planning gemaakt.

Voor het schooljaar 2015 – 2016 zijn de volgende scholingsmomenten gepland:

- Met woorden in de weer, woordenschataanpak, tweedaagse training september.
- Samen op aarde, thematisch wereldoriëntatieprogramma, training van een dag in september.
- Kijk, volgsysteem voor de kleuters, verschillende trainingsdagdelen gedurende het jaar.
- PBS, gedragsverwachtingen, verschillende dagdelen gedurende het jaar.
- Coaching, groepsessies en individuele sessies gedurende het jaar.
- Workshops, Amsterdam Zuidoost, onderwijsgerelateerd, verschillende dagdelen gedurende het jaar.
- Inspiratiedag, identiteit, een dag in maart.

Organigram, zie volgende pagina

Onze bewaking en verbetering

---

van de kwaliteit van het onderwijs

De wijze waarop het bevoegd gezag bewaakt dat die kwaliteit wordt gerealiseerd

Wij gaan er vanuit dat leren pas kan beginnen als aan een aantal voorwaarden is voldaan die allemaal te maken hebben met veiligheid en verzorging: fysiek en geestelijk.

Een kind moet eerst lekker in zijn vel zitten om de leerstof aan te kunnen.

Daarom is het scheppen van een fijne leeromgeving voor ons belangrijk.

Uiteraard hoort daar een veiligheidsplan bij. Ook een pestprotocol is basaal.

De school moet het kind welkom heten door een opgeruimde, warme uitstraling.

De school moet een gezonde omgeving zijn, met goed, passend meubilair, gezonde lucht en een optimale verlichting. De laatste twee zijn in de afgelopen zomer aangepast met subsidie van de gemeente Amsterdam in het kader van de Gezonde School door de plaatsing van een luchtverversingssysteem in elk klaslokaal en het vernieuwen van de verlichting.

Het meubilair zal op korte termijn vervangen worden. Dit geeft de mogelijkheden om ons meer te kunnen richten op de eisen van het toekomstgericht. leren.

Dit leren wordt ook bevorderd door het meegroeien van de digitale leeromgeving. Ons onderwijs bestaat steeds meer uit digitaal aanbod: kinderen maken huiswerk en rekentoetsen digitaal, krijgen digitale opdrachten op school, zoeken informatie op de computer, etc. Het aanbod van de lesstof wordt ook steeds meer digitaal ondersteund. De hardware moet gelijke tred houden met deze ontwikkelingen en wordt daarom steeds uitgebreid en aangepast. Elk lokaal heeft een digibord en enkele computers. In de centrale hallen staan computereilanden. In de nabije toekomst zullen we overgaan tot de aanschaf van i-pads voor de leerlingen.

Om kinderen te leren goed met elkaar en de omgeving om te gaan spelen we in de klassen Taakspel. Daarboven hebben we schoolbreed Positive Behaviour Support, beide methodes voor het aanleren van gewenst gedrag. Wanneer kinderen toch gedrag vertonen dat ongewenst is registreren we dat en plegen op korte termijn interventies om dit in een vroeg stadium te keren, zie hoofdstuk 1.

Om kinderen eigenaar te maken van hun eigen leerproces en hier bij actief te betrekken worden tweemaal per jaar kindgesprekken gevoerd door de leerkracht. Tijdens dit gesprek worden vorderingen besproken en individuele onderwijsbehoeften in kaart gebracht. De leerkracht gebruikt de informatie vanuit de visie van het kind bij het invullen van het document 'onderwijsbehoeften' en maakt van elk gesprek een kort verslag.

De samenwerking met de andere scholen en de buurt is bij het scheppen van een gezonde, fijne leeromgeving onontbeerlijk, dat geldt voor onze school nog meer dan voor ander scholen. De schoolstaat in een wijk, waar veel randvoorwaarden voor gezond en veilig opgroeien niet op orde zijn. De vaak uit het buitenland afkomstige ouders hebben vaak niet voldoende geld en middelen om hun kind goed op te vangen, kinderen komen soms hongerig op school, ze hebben al veel meegemaakt, ruzies, geweld. Ze spreken onvoldoende Nederlands. Deze signalen hebben de

scholen besproken met de wethouder van onderwijs van Amsterdam. Dit heeft geleid tot eenvoudige interventies, zoals uitbreiding van het sportbuurtwerk, interesseren van bedrijven voor de scholen, op korte termijn en plannen voor meer structurele interventies, zoals de 7x7 school, op langere termijn.

Om de leerkrachten toe te rusten voor deze veranderende leeromgeving krijgen zij bijscholing. Zie matrix. Voor het meegroeien met de ICT- eisen krijgen zij algemene en gerichte instructie van onze ICT-er. De directie, ib-er, bouwhoofden en specialisten werken met een i-pad. De bedoeling is dit teambreed uit te breiden.

De methodes groeien ook mee met de veranderende eisen van de tijd en worden geregeld vervangen en tussendoor ge-upgrade.

Naast de de school aangeboden scholingsmogelijkheden op team- en individueel niveau worden leerkrachten geacht zelf te blijven werken aan hun professionele ontwikkeling.

De voornemens voor persoonlijke professionele ontwikkeling voor elk schooljaar worden besproken met de directie in een pop- gesprek. Dit gesprek maakt deel uit van de tweejarige gesprekscyclus: pop-gesprek, functioneringsgesprek, pop-gesprek, beoordelingsgesprek. Wanneer data aanleiding toe is worden de sneller opvolgend.

Tijdens de gesprekken wordt gekeken naar de leerkrachtcompetenties en het uitvoeren van schoolbeleid en het nakomen van gemaakte afspraken. Daarbij wordt de vragenlijst van parnasSys gebruikt.

Gedurende het hele jaar doen verschillende mensen klassenbezoeken vanuit hun eigen discipline:

Disciplines	Observatiedoel
Rekenspecialist	Rekenen, doelen, afspraken over niveaugroepen en aanbod.
Taalspecialist	Taal algemeen, spelling, technisch lezen
Coordinator Woordenschat	Woordenschat aanbod adhv 'Met woorden in de Weer'
Coordinator Begrijpend lezen	Begrijpend lezen XL, uitvoering
Bouwcoördinatoren	Doorgaande lijnen
Intern begeleider	Taakspel, Kijk, gerichte observaties van leerlingen, groepsobservaties en observaties interactie leerling-leerling leerkracht-leerling
Interne coach	gerichte hulpvraag van leerkracht en/of directive

Deze mensen geven tips en tops aan de leerkracht en doen verslag van de voortgang aan de directie

De directie zelf doet ook klassenbezoeken, deze zijn gericht op de leerkrachtcompetenties, uitvoering beleid en afspraken.

Al deze observaties worden meegenomen in de gesprekken. Er worden afspraken gemaakt.

Voorafgaand aan een beoordelingsgesprek worden beoordelende klassenbezoeken afgelegd door de directie. Een beoordeling moet op alle leerkrachtcompetenties van de bekwaamheidsverwachting (startbekwaam, basisbekwaam of excellent) voldoende zijn.

Wanneer dit niet het geval is wordt besproken wat de leerkracht nodig heeft om verder te ontwikkelen: extra begeleiding, studie, peerreview, etc.

Indien nodig wordt een externe coach ingezet, waarmee doelen worden bepaald. Er volgt na coaching een nieuw beoordelingsgesprek

Mocht de professionele ontwikkeling onvoldoende blijven dan wordt een extern bureau ingeschakeld om de ontwikkelmogelijkheden van de betreffende leerkracht in kaart te brengen.

Doel is altijd optimaal, toekomstgericht onderwijs voor onze leerlingen.

Zorghandboek

De school heeft een zorghandboek: de schoolondersteuningsroute, waarin wordt beschreven hoe leerlingen worden gevolgd tijdens hun schoolcarrière. Daarin staan afspraken over, opbrengstverwachtingen, analyses, handelings- en groepsplannen, werken in niveaugroepen, evaluaties, bijstelling, onderwijsbehoeften ed. Zie bijlage

De cognitieve ontwikkeling wordt gevolgd in het LOVS. De sociaal-emotionele ontwikkeling vindt plaats door het tweemaal per jaar invullen van Hart en Ziel. Bij de kleuters wordt daarnaast de ontwikkelingslijn van KIK gevolgd. Alle ontwikkelingen worden geanalyseerd, geëvalueerd en vertaald naar individuele- of groepsaanpak.

Zorgagenda

In de digitale zorgagenda staan de zaken uit het zorghandboek voor het lopende schooljaar. Dit betreft alles rondom het volgen van de leerlingen: het reken- en taalcurriculum, de toetsen, leerlingbesprekingen, de groepsplannen, etc.

Bijlage Schoolondersteuningsroute

Jaarplanner

Per schooljaar wordt een jaarplanner gemaakt met alle tussendoelen uit het schoolplan en het tijdspad daarvoor.

Jaaragenda

In de digitale jaaragenda worden alle interne overlegmomenten rondom het beleid vastgelegd.

Teamscholing

GMT-overleg: directie, intern begeleider, bouwhoofden

Bouwoverleg

Overleg specialisten met directie en team

MR

Bestuur

Klassenbezoeken

De leerkrachten krijgen geregeld klassenbezoeken van directie, ib en specialisten. Ieder van hen bezoekt de klassen met een ander doel. De directie kijkt vooral de leerkrachtvaardigheden. De ib-er kijkt naar (de interactie met) van de leerkracht met bepaalde kinderen en kinderen onderling en de uitvoering van Taakspel. De bouwhoofden kijken ook naar vaardigheden en naar de algemene doorlopende lijnen. De specialisten kijken specifiek naar uitvoering van de afspraken rondom hun specialisme: rekenen, taal, lezen en spelling, woordenschat en begrijpend lezen. Deze mensen komen altijd langs. De interne coach komt langs op verzoek van de leerkracht zelf en/of op verzoek van de directie. Bij al deze bezoeken worden tips en tops gegeven.

Externe adviezen

Geregeld vragen wij externe partijen om advies te geven over (een deel van) onze aanpak en uitvoering. Dit advies nemen wij ter harte en zetten het om in aangescherpt of ander beleid. Zo hebben wij bijvoorbeeld School aan Zet uitgenodigd om mee te kijken naar ons taalonderwijs. Taakverdeling in werkgroepen

Onze geldelijke bijdragen

Overblijfbijdragen

De school heeft geen continuo-rooster om de leerkrachten te ontzien en hun de rechtmatige pauze te kunnen geven. Ouders die hun kind op school willen laten overblijven betalen daarvoor € 125,- per jaar. Van deze gelden worden twee medewerkers betaald: de overblijfcoördinator en een financieel medewerker. De eerste is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken en stuurt die een team van vrijwilligers. Deze ontvangen een vrijwilligersvergoeding. De tweede draagt zorg voor het innen en bijhouden van de financiën.

Brede schoolactiviteiten

Deze activiteiten worden geregeld vanuit de gemeente. De activiteiten worden gratis aangeboden. De school stelt de benodigde lesruimte beschikbaar en zorgt voor een Brede-school-coördinator en krijgt de kosten daarvan gedeeltelijk vergoed door middel van een subsidie. De activiteiten zijn schooloverstijgend binnen de vier scholen van het cluster. Doel van deze activiteiten is de brede talentontwikkeling van kinderen op verschillende terreinen: kunst, sport, science, etc.

Subsidies gemeente Amsterdam

- Vakleerkracht cultuur	€ 3084,-
- Vakleerkracht bewegingsonderwijs	€ 18.247,-
- Conciërge	€ 7722,-
- Hoogbegaafdheid	€ 3885,-
- Bevorderen diversiteit, burgerschap	€ 5397,-
- Schakelklas taalachterstand	€ 40.000,-

Subsidie Swazoom

- Vve coördinator	halve dag per week
-------------------	--------------------

Subsidie WSP Amsterdam

- Tijdelijke loonkostensubsidie	€ 15000,-
---------------------------------	-----------

[Bijlage Behaalde doelen uit 2011 - 2015](#)

[Bijlage Kansen en bedreigingen](#)

[Bijlage Strategisch beleidsplan Bestuur 2012 - 2016](#)

[Bijlage Doelen 2015 - 2019](#)